

ETHNOLOGIA SLAVICA
Tomus XX, 1988., str. 307

Budući da se radi o jubileju, dobro je podsjetiti kako je uopće nastao i tko je pokrenuo zbornik *Etnologia Slavica* i koja je njegova osnovna namjena. O tome piše glavni urednik Jan Podolak u uvodnom dijelu pod naslovom *On the Twenty Years of the Miscellany Etnologia Slavica*.

Prvi svezak *Etnologia Slavica* (dalje ES) izišao je 1969. godine, prigodom 50 godišnjice osnivanja Komenskog sveučilišta u Bratislavi. Ovim sveskom ES je doseгла dvadeseto godišće svojeg postojanja. J. Podolak naglašava potrebu osnivanja davno predložene "komisije za etnografska istraživanja Slavena", koju je sadašnji izdavač ES predložio još na Šestom međunarodnom kongresu slavista, održanom u Pragu 1968. godine, gdje je osnivanje takve komisije odbijeno. Međutim, njegov prijedlog su podržali mnogi uglednici slavenske etnologije kao što su: P.B. Bogatyryov, K. V. Čistov i J. V. Bromlej iz SSSR-a, C. Romanska i C. Vakarelski iz Bugarske, te M. Gavazzi iz Jugoslavije. Oni su ujedno i suosnivači zbornika. Međunarodni karakter zbornika osiguravaju i članovi izdavačkog odbora koji je bio sačinjen pored već navedenih suosnivača i od drugih znanstvenika koji su sudjelovali kod pripreme prvog sveska: V. Frolec, J. Kramarik,

J. Michalek i O. Sirovatka iz Čehoslovačke; M. Barjaktarović, V. Novak i B. Ristovski iz Jugoslavije; J. Prilipko, S. A. Tokarev i V. T. Zinyč iz SSSR-a; J. Burszta i M. Gladisz iz Poljske; C. Gandev iz Bugarske i J. Nedo iz DR Njemačke. Glavni urednik od prvog sveska je Jan Podolak. Od prvih suradnika uredništva ES mnogi ugledni evropski etnolozi nisu više živi: P. G. Bogatyrvov, C. Romanska, C. Vakarelski, J. Kramarik, J. Prilipko, S. A. Tokarev, M. Gadisz i P. Nedo, te kasnije preminuli Branimir Bratanić.

Već prilikom osnivanja zbornika, autori su slijedili kreativni razvoj i znanstveno naslijeđe osnivača slavenske etnologije J. Šafarika, i njegovih nasljednika Niderlea, Moszynskog, Gavazzija, Vakarelskog i dr. Osnivanje i izdavanje zbornika ES predstavlja zajednički rad izdavača i širokog kruga autora. U skladu s originalnim programom uređivačkog tijela glavni sadržaj zbornika sastoji se od komparativnih radova koji obrađuju narodnu kulturu i način života slavenskih naroda i pojedinih etničkih skupina u različitim razdobljima povijesnog razvitka. Primjetno je, međutim, da se češće pojavljuju folkloristički članci, a rjeđe oni koji se bave lingvističkim, arheološkim i povijesnim problemima. Od početka izdavanja ES vjerovalo se da zbornik ove vrste ne bi trebao samo registrirati znanstvene rezultate na polju etnografije i etnologije, već bi preko članova izdavačkog odbora trebao utjecati na koncepciju razvoja "etnografske slavistike" u slavenskim i socijalističkim zemljama. Ispunjenje ovog zadatka očekuje se od ogranka uredništva ES u SSSR-u (Čistov u Lenjingradu) u Poljskoj (Burszta u Poznau ili A. Kunchowicz-Zambruycka u Krakowu), u Jugoslaviji (Novak u Ljubljani), u Bugarskoj (Hadžinikolov u Sofiji) i DR Njemačkoj (Kasper u Bautzenu). Izdavački odbor ES predložio je svoje ciljeve na polju "etnografske slavistike" koji su svedeni na 5 točaka. Predlaže se nastavljnje izdavanja zbornika ES kao međunarodnog glasila slavenskih etnologa (po mogućnosti 2 puta godišnje), ustanovljenje "komisije za etnografska istraživanja" putem koje će se osiguravati intenzivnije komparativno istraživanje materijalne i duhovne kulture Slavena.

Ovaj jubilarni dvadeseti broj ES posvećen je Desetom međunarodnom kongresu Slavista održanom u Sofiji 1988. godine.

U članku *Tradition as a Complex of Theoretico-Methodological Problems* autorica E. Horvathova prilazi tradiciji kao kompleksu teorijsko-metodoloških problema.

K. Jakubikova shematski prikazuje odnose *nevjesta-mladoženja* te odnose njihovih obitelji u članku *Customary Traditions of Contemporary Wedding in Slovakia*. Sve odnose (nevjesta-nevjestina obitelj; mladoženja-mladoženjina obitelj; mladoženja-nevjestina obitelj; nevjesta-žena itd.) obrađene su zasebno. Z. Škovierova u članku *Contemporary Neighbourly Relations and their Traditional Expression in Slovakia*, opisuje rijetko obrađivane suvremene susjedske odnose i njihov tradicijski izraz u Slovaka. Slijede članci J. Michaleka, *Zur Funktion der volkstümlichen Prosatradition in der Gegenwart!* (Funkcija narodne prozne tradicije u sadašnjosti), L'Drappova, *Zur problematik des gegenwertigen Liderrepertoires und des Liedergeschmacks im slowakischen Dorf* (O problematici suvremenog pjesmovnog repertoara i pjesmovnog ukusa na slovačkom selu), S. Burlasove, *Die slowakischen Rauberlieder und ihre interetnischen Zusammenhänge* (Slovačke hajdučke pjesme i njihove međuetničke suvislosti). O razvojnim tendencijama suvremenog češkog folkloru piše O. Sirovatka u članku *Die En-*

twicklungstendenzen der gegenwertigen tschechischen Folklore.

Da problem regionalizacije područja ne leži isključivo u sferi teorije, nego je to načelno i problem prakse piše J. Damrosz u članku *Main Problems of Contemporary Ethnocultural Regionalization in Poland* (Glavni problemi suvremene etnokulturne regionalizacije u Poljskoj).

Svoj doprinos etnolingvistici daje S. Heard u članku *Problems of Ethnolinguistics and Anthropology of the Russian North in Soviet Linguistics* (Problem etnolingvistike i antropologije ruskog sjevera u Sovjetskoj lingvistici). Forster iz Bautzena piše o rezultatima istraživanja o govorno-sociološkom stanju lužičkosrpskih industrijskih radnika u članku *Forschungsergebnisse zur sprachsoziologischen Situation sorbischer Industriearbeiter.*

U dijelu zbornika pod nazivom DISCUSSION M. Kasper piše o slovačkoj etnografiji kao o sastavnom dijelu slavistike u članku *Die Slawistische Ethnographie als Bestandteil der Slawistik.* Slijede članci pod zajedničkim nazivom HISTORY OF SLAVIC ETHNOLOGY, gdje V. Frolec objavljuje članak *Ethnographic Slavonic studies in Czechoslovakia in the postwar Period* (Slavenske etnografske studije u poslijeratnom periodu), a B. Beneš *Slavistic Folkloristics in Czechoslovakia during the Years 1945-1985* (Slavenska folkloristika u Čehoslovačkoj od 1945-1985). S. Burlasova *A Slavonic Comparative Study in Slovak Ethnomusicology* (Slavenski komparativni studij u slovačkoj etnomuzikologiji). U članku J. Podolaka *Die bedeutung der Volkskultur in der slowakischen nationalen Aufklarung* govori se o značenju narodne kulture u slovačkoj nacionalnoj prosvjeti.

Povodom obilježavanja stogodišnjice smrti Pavola Dobšinskog, J. Michalek je objavio tekst koji podsjeća na značaj Dobšinskog u slovačkoj etnografiji.

D. Holy uz navedene primjere pjesama s notama, piše tekst o moravskim narodnim pjesmama u djelima Bele Bartoka pod naslovom: *Das mährische Volkslied in der Wertung von Bela Bartok.*

H. Bočkova piše o Konstantinu Jirčeku i kulturnoj povijesti Južnih Slavena u članku *Konstantin Jireček und die kulturgeschichte der Sudslaven.*

O rezultatima etnoloških istraživanja Emila Korytke u Sloveniji 1837. i 1838. piše B. Ostromecka-Fraczak u članku *Emil Korytko Ethnographical Observations in Slovenija.* I na kraju F. Forster objavljuje članak *Museum der Lausitzen Sorben in Bautzen (DDR)* (Muzej Lužičkih srba u Bautzenu DDR), gdje opisuje razvoj, stanje i perspektivu ovoga muzeja.

Na kraju ovog 20-og broja zbornika ES objavljeni su kraći članci pod zajedničkim naslovom INFORMATION i REVIEWS.

Olgica Vlašić